

Veselná čítanka zvezka

Z V O N C E K K

L.
X
X
X
V
II.

Š
T
E
V.
4.

1935

1936

Vsebina četrtega zvezka

	Stran
1. Vinko Bitenc: Svetonočna melodija. Pesem	73
2. Arnošt Adamič: Tatkova sveta noč	74
3. Stanko C. Logar: Iz zgodovine božičnega drevesca	78
4. Fran Ločniškar: Ob novem letu. Pesemca	79
5. Marija Klemenčeva: Prišel je... Božična črtica. Ilustriral Mirko Šubic	80
6. Ivan Breznik: Božič drugod	82
7. L. M. Škerjanc: Pastirčkova pesem. Skladbica za klavir	83
8. Zlate rokavice. Pravljica	83
9. Charles Dickens: Kristovo rojstvo	84
10. Moderne lesene jaslvice. Fotografski posnetek	85
11. Vinko Bitenc: Andrejčkovo svetonočno romanje	86
12. Lojze Bucek: Vragec v nebesih. Božična povestica. Ilustriral Francè Podrekar	90
13. Ko napoči pri nas novo leto...	92
14. Peter Praznik: Doživljaj deda Martina. Vesela božična zgodba	93
15. Lojze Zupanc: Legenda o Mariji in liliji. Pesem	94
16. Pavel Karlin: Pismo za božič	95
17. Iz mladih peres. Marja K.: Zvezdica božična. Mirko Gogala: Koledniki	96
18. Zastavice za brihtne glavice. Nagrade	Tretja stran ovitka
19. Stric Matic s košem novic	Četrta stran ovitka

**POKAŽITE IN PRIPOROČAJTE »ZVONČEK« SVOJIM ZNANCEM!
NABIRAJTE PRIDNO LISTU NOVIH NAROČNIKOV! ČIM VEČJI BO
KROG »ZVONČEKARJEV«, TEM LEPŠA IN OBSEŽNEJŠA BO VSEBINA
NAŠEGA LISTA!**

»Zvonček« izhaja med šolskim letom v zvezkih vsak mesec in stane v naprejšnjem plačilu za vse leto **30 Din**, za pol leta **15 Din**, za četrto leta **750 Din**. Posamezni zvezki so po **3 Din**.

Uprava »Zvončka« je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, Učiteljska tiskarna. — Na ta naslov pošiljajte naročnino in reklamacije!

Na naročila brez istodobno vpslane naročnine se ne oziramo.

Rokopise pošiljajte na naslov: Uredništvo »Zvončka« v Ljubljani, Krakovski nasip 22.

Rešitev ugank, nalog itd. sprejemamo le prvih 14 dni po odpravi vsakega zvezka.

Glavni in odgovorni urednik: Dr. Pavel Karlin. — Izdaja, zalaga in tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani (predstavnik Francè Štrukelj).

LIST S PODOBAMI ZA MLADINO

LETO 37 • DECEMBER 1935 • ŠTEV. 4

Svetonočna melodija

Od neba do same zemlje
so napete strune zlate,
pesem angeli igrajo
za ves svet in zame, zate.

Zame, da bi jo prepeval
tistim, ki so volje blage,
z njo bi jim odpiral duše,
vodil k cilju jih, do zmage.

Zate, dete, da v življenju
luč vse dni bi ti gorela,
da bi vedno božja sreča
v tvojem srcu plamenela.

Za ves svet glasi nocoj se
tiha pesem iz višave:
narodom vesoljne zemlje
mir, ljubezen, srečo sprave!

Tadkova sveta noč

Tiho šepetaje so polnile prihajajoče množice mračno cerkev na griču. Od daleč so vrelj ljudje. S samotnih selišč so prihajali skozi otrpele gozde ob svitu brezovih bakel. Vsipali so se po pobočju kakor begajoče kresnice v temni noči, nizko ob blestečem snegu. Prihajali so iz trga v strnjenih vrstah z božičnim zvonjenjem, ki je svetlo prepevalo po neskončni dvorani sveta, s petjem v srcih, ki so hotela biti dobra in radostna vsaj to edino noč po dolgem letu bridkosti, trpljenja in skrbi.

Sвета noč, blažena noč, ko se bo spet rodilo detece in bo oznanjeno veliko veselje...

Tadek je priteknel med prvimi. Postavil se je blizu oltarja k stebri in privzdigoval noge, ki so tičale v velikih, raztrganih čevljih. Zeblo ga je v podplate, po hrbtu mu je polzel droben mraz. Tadek že od opoldne ni jedel.

Kmalu po kosilu je prinesel iz gozda mahu. Ob velikem prerekanju z mlajšimi bratci, ki so seveda vse bolje znali in vedeli, je postavil jaslice na desko v kotu. Potem so tiho posedli okoli postelje, kjer je ležala njih bolna mati. Od daleč so strmeli v papirni Betlehem, v revni hlevce in v scefreno zvezdo na nitki. Tudi v materinih očeh je stala žalostna zvezda, dve zvezdi trpljenja. Skrbno jih je prikrivala pred otroki...

Cela večnost je bila že minila od onih srečnih dni, ko so skupaj z rajnim očetom praznovali božične praznike, zadovoljni in srečni. Neko jutro so ga prinesli mrtvega. Pet otrok je ostalo za njim, pet bridkih križev. Zdaj pa leži utrujena, zmagana od težkega bremena in je navezana na pomoč usmiljenih sedov.

Spet je prišel sveti večer. Visoka je noč in zvezde svetijo kakor nekoč, na cestah in stezah so ljudje in v cerkvi diši po kadilu... Revne jaslice gledajo s kota na posteljo, otožno strmijo na štiri črvičke, ki so zaspali v cunjah po fleh...

Tadek pa je v cerkvi in strmi v mašnike, ki se sprehajajo okoli oltarja v zlatih plaščih. Poslušaja petje in sanja o angelcih, ki se bližajo z naročji darov in prinašajo tudi mamici zdravje. Kako lepo je tu! Ljudje so tako topli. Nič več ga ne zebne. Celó želodček je utihnil.

Revček ne vidi samega sebe. Ne vidi, da ima udrta lica, da suh in dolg štrli izza stebra kakor okleščena veja brez mladosti. Eh, najbrž bo celó sam Božiček pozabil nanj, na bratce in mamo.

Skozi cerkev je plavala sveta pesem in se zgubljala v hladnem dimu sivega kadila. Ljudje so se zdeli dobri, vsa trdota je bila prešla iz oči in z obrazov, srca so se topila od nepoznane mehkode in dobrote. Le oni postarni mož, ki se je bil postavil na drugo stran stebra ob Tadku, je nejevoljno in nekam posmehljivo godrnjal pri sebi.

Kakšni so ti ljudje! je momljaj. Glej, glej, kakor dobre ovčice so, nikomur ne bi mogli skriviti lasu.

O, pa vas jaz bolje poznam! V sak dan vam gledam v duše, ko pridete k meni v pisarno. Nobene lepe ljubezni ni v vas. Svojega bližnjega obrekujete, goljufate, po krivem prisegate, škodujete si, kjer morete. In še plačate povrhu, hvala vam,

niso potrkali na njegova težka vrata. Po zidu njegove košate hiše so narisali svarilna znamenja, ki so pomenila: Tu ne dobiš nič! Skopuh! Ognj se! Tako je ostal Gerhard sam s svojimi strankami in si sčasoma nabral lepo premoženje.

saj od tega se redi moja listnica... Koliko vas je pa zares dobrih? je šinil z jeklenimi očmi po klečeči množici. Spoznal je med njimi marsikoga, ki je nosil težek greh na duši, pa ga ni bilo sram.

Stari advokat Gerhard je torej spet robantil kakor vedno. Samec je bil, z vsemi ljudmi nezadovoljen, celó s samim seboj. Ni zahajal v družbo, sameval je in niti berači

K polnočnici je prišel iz radovednosti in radi spominov na svojo mladost. Nekajkrat je bil od zgoraj doli ošinil Todka in vedno mu je vzkipel žolč. Kaj me briga ta revščina, jaz nisem kriv vaše revščine! Čemu mi razkazuje svoja upadla lica, strgano obleko? Nalašč se je postavil predme... Jezno je zapičil pogled v težki lesteneč, ki je visel izpod kupole, in preudarjal,

koga bi potolkel, če bi se nenadno izdrl in treščil na klečečo množico. Čez nekaj časa se je zasačil, da ogleduje Tadekovo na ramenih raztrgano suknjico. Spet se je razhudil, čeprav se je samemu sebi čudil, odkod ta žolčljivost. Gotovo ga bo zunaj počakal in prosil za miloščino, sicer se ne bi bil postavil predenj... Stopil je korak naprej, da ni videl dečka. Kljub temu je pa vedno trdovratneje premišljeval, kaj bo napravil strganec, in na tihem stavil, da je pogodil s prvo mislijo, saj vendar ljudi pozna, pozna do dna duše.

Oddehnil se je, ko je bilo opravilo končano. Iz same radovednosti je stopal za Tadekom. Ta se je kakor veverica prerival skozi goste vrste na plano in se mu niti sanjalo ni o Gerhardu. Zunaj je naletaval droben sneg in Tadek se je pravkar pognal v tek, da bi bil prej doma, ko je zaslišal za seboj zapovedovalen klic.

Počakaj!

Stari Gerhard je stal za njim, do brade v kožuhastem ovratniku, in ga ostro motril. Mimo je vrela množica in ju prerivala po cesti sem in tja.

— Čigav si? je vprašal in ga postegnili v stran.

— Koželjev Tadek iz kolonije.

— Ali me poznaš?

Tadek je hitro pokimal. — Gospod doktor Gerhard ste.

— Ali veš, kako mi še pravijo? je zamolklo dejal in zarinil roke še globlje v žepe.

— Vem, pa ne povem, je rekel deček in pogledal po cesti, kje bi najhitreje pobegnil.

— Torej veš? Sitni Gerhard, kaj ne?

Tadek je spet hitro prikimal in odskočil, toda Gerhard ga je že držal za suknjič. — Počakaj! Nalašč si se postavil k stebri, kjer sem stal jaz. Hotel si mi razkazati svojo revščino, da bi me potem na cesti poberačil!

Tadek ga je svetlo pogledal in ves obupan motril debelo roko, ki ga je držala, da ni mogel ubežati pred čudakom.

— Ne, nisem vas videl, je jecljal globoko prestrašen. — Pustite me, domov moram k bolni mami! se je trgal iz prijema.

Gerhard se je bil tako zagrizel v svojo namišljeno stavo, da je pozabil na vse ozire.

— Zakaj me ne poprosiš za dinar? je jezno zapihal vanj.

— Dinar? Saj ne beračimo, je deček čisto omahnil pod težko roko in ni vedel, kaj naj si misli.

— Pa zdaj prosi in ga dobiš, dinar! Gerhard ga je stresel za rame. Nu, ali bo kaj?

Deček pa je le in le strmel in tihe solze so ga polile.

Gerhard ni vedel, da kliče v njem tisto, kar je v tej sveti noči odmevalo v vseh srcih. Samo, da je bilo pri njem čisto drugače.

Končno se je naveličal brezuspešne igre. Jezno je segel v žep po dinar in ga pomolil dečku, pripravljeno, da mu ga ne da, če bo posegel po njem. Tadek pa že ni bilo več, zakaj med tem, ko ga je bila debela roka izpustila, je zbežal in se zgubil v množici.

Advokat je tiho zaklel in zamahnil s palico, da so se ljudje spogledali. Stisnil je zobe in razočaran odšel domov. Doma je sedel kar v kožuhu k mizi in se zastrmel skozi veliko okno v nočno tišino na trgu. Tišina je seveda tudi v njegovi lepi hiši in nikjer se ni poznalo, da je zunaj že sveti dan, dan dobrote in izmirjenja med ljudmi... Bog ve, kaj je premišljeval trdi mož? Mor-da je kar sedé tudi nekoliko zadremal.

Nenadoma se je zdramil, kakor da ga je nekaj prešinilo, in se brez premisleka odpravil proti koloniji. Bled dan se je že spuščal z obzorja, ko je trdo potrkal pri Koželjevih.

Sam Tadek je prišel odpret, a ko je zagledal advokata, je brž zaloputnil vrata. Gerhard pa jih je že zastavil z nogo in vstopil naravnost v siromašno, temačno sobo. Iz kota je slišal slaboten vzdih Koželjkin.

— Dobro jutro, je pozdravil kolikor mogoče raskavo. Torej tu je doma tisti nepridiprav? Kje pa si? se je ozrl po sobi in ga ugledal na tleh med črviči bratci, ki so zaspali strmeli vanj, najmlajši, Markec, pa se je začel dreti.

Gerhard je takoj opazil veliko revščino. Miza, nekaj stolov, postelja, cape z otroki na tleh, zidan štedilnik, že ves okrušen, s cunjami zastrte šipe edinega okna. Zadržal je po plesnobi in mokrem otroškem perilu.

— Zakaj pa živite tako beraško? je vprašal Gerhard brez pravega pomisleka. — Koželjka, vi ste še bolna povrhu. Poiskati si morate boljše stanovanje!

— O, gospod! Nikar nas še ne žalite v naši revščini, je vzdihnila Koželjka in vrgla roke po odeji.

— ... Nu, nu, ne mislim tega...
Kratko: do novega leta si poiščite drugo stanovanje z najmanj tremi okni in kuhinjo posebej. Te srakoperje po tleh mi oblecite v toplo obleko, posebno tistegale falota. Hm, nič besedi. Plačam jaz. Danes naj se kdo oglasi pri meni. Razumeli?

V sobici je za hip zastal vsak dih, celo Markec je utihnil, a Gerhard bi od doslej nepozabnega zadovoljstva najraje udaril po mizi.

Koželjka še ni razumela. Stari, sitni Gerhard! Gotovo se mu je od skoposti zmešalo!

— Gospod! Gospod Gerhard, je zastokala in sedla v postelji. Tega vendar ne mislite resno? se je milo nasmehljala.

— Jaz vedno resno mislim, zapomnite si, vi! Ubogati, če ne se obrišite pod nosom, je zarobantil, se obrnil in odšel. Zunaj pa se je nečesa domislil in se vrnil. Otroci so še vedno sedeli negibni vsak v svojem kotu. Požugal je Tادku z gorjačo.

— Temu lumpu se zahvalite, je dejal resno, še enkrat premeril vso revščino in trdo zaprl za seboj.

Domov grede pa je radostno odzdravljajal znancem in vsi so se čudili nenadni izpremambi. Zdelo se jim je celo, da požvižgava predse.

S Tادkom sta si postala dobra prijatelja.

Tako si je blagoslov svete noči odprl pot v zakrknjeno srce starega »sitnega Gerharda«.

Iz zgodovine božičnega drevesca

Ko razprostre sveti večer nad našo zemljico svoj zvezdni plašč miru in zadovoljstva, zablešče povsod, v palačah in skromnih kočah, svečice na božičnem drevescu. Če tudi ta prirozen običaj še ni tako star, vendar je postalo božično drevesce znamenje Božiča, znamenje praznika, ki tako globoko gane deco in tudi odrasle spremi nazaj v minulo dobo, ko so še sami kot otroci prepevali pod drevescem tisto znano, lepo pesmico: »Sveta noč, blažena noč...«

Božič je praznik otrok. Toda na sveti večer postanejo tudi starejši ljudje v dnu svoje duše otroci. Božič je praznik nas vseh, za otroke izpolnitev njihovih daljnih želja, za odrasle pa spomin na lepe mladostne čase, katerih nihče na svetu ne more pozabiti. Čudovito je, kako dnevi pred božičem tudi najbolj mrkemu in žalostnemu človeku odženejo slabo voljo in kako se prenese tudi nanj tisto hitenje in pričakovanje, ki ga imajo drugi ljudje; nekaj tajinstvenega, nekaj, kar zares pride, se vtihotapi v njegovo dušo, nekaj, česar se tudi on ne more ubraniti, pa če je tudi še tako žalosten in potr.

Božično drevesce, razsvetljeno z nekoliko siromašnimi voščenimi svečicami in okrašeno s pozlačenimi jabolki in orehi, ali pa božično drevo v morju električnih žarnic z bogatim nakitom iz stekla in sladkarijami je postalo znamenje božiča, običaj, ki ga ne bomo nikdar več pozabili, ker je zlasti po mestih od roda do roda kakor vtisnjen v otroško dušo. Ta običaj je zdaj tako razširjen, da bi skoro morali misliti, da obstoja božično drevesce že od najstarejših dni; zaradi tega se težko zamislimo v to, da so še pred nekaj desetletji živeli otroci, ki božičnega drevesca sploh niso poznali.

Odkod pa je prišla ta navada? Najrazličnejše govorice krožijo o nastanku božičnega drevesca. Nekateri pripovedujejo, da so že pred več nego tisoč leti ob priliki velikih cerkvenih svečanosti v Aziji zažigali baklje, ki so bile pritrjene na drevesne veje. Tudi Židje imajo prastari rog-

lati svečnik, imenovan, »menora«, ki ga prižigajo na praznik, ki ga obhajajo istočasno z našim božičem. Neki italijanski vitez, ki je potoval v 16. veku po Indiji, pripoveduje v svojem potopisu tole: »Na morski obali je stalo veliko število dreves, a na vsakem drevesu je bilo toliko prižganih svetilk, da jih ni bilo mogoče prešteti. Ravno tako veliko število svetilk je viselo tudi na bližnjem templu. Ko se približa 25. december, pride ves narod, to so Naeri in Bramani, 15 dni hoda daleč na to svečanost.« Danes seveda ne moremo ugotoviti resničnosti te trditve; gotovo pa je nekaj na stvari, ker v tisti dobi v Italiji še niso poznali božičnega drevesca s prižganimi lučcami.

Mnogo lažje pa je ugotoviti, kako je smrečica postala znamenje božiča. Običaj, da so na sveti večer okrasili sobe s smrekovimi vejami, prihaja nekeje od francosko-nemške meje. V stari računski knjigi nekega gradiča v Spodnji Alzaciji iz leta 1521. čitamo tole računsko postavko: »Gozdarju izplačali 2 šilinga, da izbere smrekove veje za božič« in pozneje »izplačali 3 šilinge za sečnjo smrek za božič.« Iz nekega zapisa iz leta 1600. razvidimo, da »na božič gozdarjem, ki sekajo smreke, da jih potem pripeljejo v mesto na prodaj, pomagajo pri dviganju mestni slugi in tekači, ki tudi posekane smreke okrase s pentljami in jabolki.« Verjetno je, da je bil ta običaj v tistem času že precej razširjen v Spodnji Alzaciji. Ze takrat so torej postavljali božično drevesce, toda prižganih svečic še nihče ne omenja. Okrašena smrečica pri prebivalcih Alzajke se lahko nanaša tudi na čiščenje sv. Teobalda in na legendo, ki tako lepo pripoveduje o čudežu smrekovega drevesca: Nek romar, vračajoč se iz Italije peš v svojo domovino, je nosil v izdolbeni popotni palici več koščic sv. Teobalda, ki so bile namenjene za oltar v cerkvi. Ko se je nekega dne po dolgi hoji hotel odpočiti na vznožju Vogezov, je prislonil palico na smreko, sam pa je legel pod drevo in sladko zaspal. Ko se je čez precej časa svež in spočit prebudil, je hotel vzeti palico. Ta je pa med tem, ko je romar počival, tako močno prirasla k drevesu, da je niti s sekiro ni mogel odsekati. Romar je videl v tem božji čudež in se je odločil, da ne potuje dalje. Poklicati je hotel ljudi, da bi videli, kaj se je zgodilo; zato je zažgal tri suhe smrekove veje, ki so svetile daleč v noč. Neki grof iz bližnjega gradu je opazil žar in je hitel s svojimi ljudmi v gozd. Čudež ga je tako pretre-

sel, da je pokleknil in svečano obljubil navzočim, da hoče na tem mestu zgraditi cerkveno. Ko je grof izgovoril te besede, se je palica sama odtrgala od drevesa. Grof je res izpolnil svojo obljubo in je sezidal cerkveno, h kateri je prihajalo poslej vsako leto na dan obletnice žudeža na tisoče romarjev. Ko so se romarji vračali proti svojim domovom, so odnesli s seboj toliko smrekovih vej, da so skoro opustošili ves ogromni gozd. S temi vejami so okrasili svoje domove, trgovine in gostilne. Tako je smrekova vejica postala sveti simbol. Ker je sv. Teobald zaščitnik ogljarjev, drvarjev in sploh vseh, ki imajo opravka v gozdu, so ti obrtniki vedno, kadar so vozili drva in oglje v mesto, prinesli svojim kupcem tudi nekaj smrekovih vejic ali kar cela drevesca za zimske svečanosti.

Tako čitamo v neki knjigi iz 17. stoletja, da so prebivalci mesta Strasbourga postavljali o božiču v svojih hišah smrekova drevesca, katera so okrasili s papirnatimi rožami, jabolki, pozlačenimi predmeti in sladkorjem. Okoli drevesa je bil redno postavljen štirioglat okvir.

V ostali Evropi se je razširilo božično drevesce mnogo pozneje. Tako omenja v nemški literaturi prvokrat božično drevo znameniti nemški pesnik Goethe v svojem romanu »Werther«, ki je izšel leta 1774. Pesnik pravi, da v svoji mladosti božičnega drevesca še ni poznal. Prvič ga je videl za svojega bivanja v Lipskem.

V naše kraje je prišel ta običaj pričetkom preteklega stoletja. Sprva ga vidimo le v hišah odlične gospode; pozneje so pa vzljubili božično drevesce tudi preprosti ljudje. Danes si skoro ne moremo misliti

Na sejmu božičnih drevesc

svetega večera brez toplega in prijetnega vonja okrašene smrečice. Na sveči večer spada smrečica ravno tako kakor jaslice in svečano, veselo razpoloženje v vsako hišo. Smrečica je doživetje posebno za otroke, ki postanejo, ko dorastejo, ta večer spet otroci s pobožnim spominom na skrivnost svete noči.

Ob novem letu

Staro leto nam umira,
z njim dobrote, bol in zlo,
novo vrata že odpira,
kaj nam pač prineslo bo?

Srca vsa zahrepenijo
po veselih, srečnih dneh,
a v mamljivo melodijo
zloben se oglašča smeh.

Kakor na vodah mornarjem
se v življenju nam godi,
danes se boriš z viharjem,
jutri sonce ti žari.

Fran Ločniškar

Prišel je ...

(Božična črtica)

Še vedno naletava. Drobno in gosto se vsiplje že ves dan. Kakor da se hoče spojiti z njo, se je nebo približalo zemlji. Veže ju gosti pajčolan.

Gori v podstrešni sobici neprijazne predmestne hiše se riše v oknu bled obraz otroka. Še bolj bled v temnem okviru sobe, ki zija v belino snega. Le oči gorijo iz te bledice — zagledale so se daleč preko streh v beli pajčolan.

Marinko sanja ...

Sam je, mati je slučajno spet dobila delo — za danes. Pa saj je to jutro z zadnjimi drvni zakurila za zajtrk. In zdaj je popoldne. Soba se je že ohladila, mraz je. — Marinkovo bedno telesce vztrepetava. Pa skoraj ne čuti, saj je njegova duša daleč, misli blodijo v deželi sanj — zato njegove oči gorijo ... Božič ...

Pri sosedovih so zatresnila vrata. Ropot in kreg, moški glas je robantil.

Marinko se je zdrznil. Žar v očeh je ugasnil, okrog usten se mu je — otroku — zarezala guba. Umaknile so se sanje. Saj ni božiča ... Pač, morda — a ne bo ga pri njih.

Začutil je zdaj mraz, prav v mozeg ga je zazeblo. Oblekel je staro materino jopo.

V sobi poleg prepir ni prenehal. Nekdo je jokal in pretil. Marinku ni bilo več obstanka v tej mračni, ledeno mrzli sobi. Da zunaj ne more biti slabše, se mu je zdelo. Tiho se je potegnil mimo sosedovih vrat. Zadihal je. Res, ni se mu zdelo hladneje kakor za onimi odvrtnimi stenami. In prijetno mu je delo božanje snežink. — V mesto je zavil. —

Tako ves droben, da je obleka visela na izžetem telesu, se je prepiral med ljudmi. Tako beden, tako majhen je bil med njimi in obenem tako prezrt od vseh teh, ki so hiteli z nasmejanimi obrazi, zaviti v kožuhe, in nosili v rokah zavoje, darila za božič.

Taval je. Izložbe — kakor bajna pravljica. Ni si niti želel vsega tistega. Pretuje mu je bilo. Le gledal je; saj skoraj dojeti ni mogel, malone brez moči je bil.

Sneg ni prenehal. Marinkova obleka je bila že vsa premočena. Vzdrgetaval je po malo.

Vendar, bolj od mraza je občutil glad. Po revnem zajtrku še ni ničesar zavžil. Proti domu je zavil. Taval je dalje samo še z mislijo na kruh, vendar ne z nado; saj je vedel, da doma ni ničesar. Pekarija. Vonj po kruhu, takem svežem, ki zahrusta pod zobmi, je zajel vso njegovo misel. In iz izložbe se je smejal tak dober, nebeško dober kruh. Zopet so zagorele oči, vse sale so se v dobroto za šipo. — Zaprošil bi, pa nekoč je bil grdo, trdo zavrnen, in zdaj ne upa več.

— Mnogo ljudi je šlo mimo teh črnih oči, ki so tako vneto prosile kruha. In nihče ni hotel razumeti dečkove prošnje.

Stal je, dolgo je stal Marinko. Niso ga več držale noge. Naslonil se je z vsem telesom ob zid; pa mu je kleknilo v kolenih in sesedel se je na stopnico pod izložbenim oknom...

Zavedel se je. Stresal ga je mraz, da so mu šklepetali zobje. — Domov. — Komaj so ga nosile noge. Čudno slabost je čutil v telesu.

Vso tisto noč je mati, vsa zdelana od garanja, presedela pri Marinkovi postelji. Kuhala ga je vročina — in tako čudne so bile njegove besede.

Božični večer je.

Bolniška soba. Dolga vrsta postelj. Nad eno izmed njih je sklonjena bolniška sestra in bedna žena, ki joka. — Na beli blazini pa

počiva temnolasa Marinkova glavnica. Lica mu gorijo v vročici, oči so zaprte, z drobnimi, skoraj prosojnimi prstki pa objema pomarančo. Sestra mu jo je bila prinesla izpod božičnega drevesca.

Tam v kotu sobe stoji — lepo, lesketajoče se, okoli njega so zbrani mali bolniki. In v njih očeh odseva nebroj lučk.

Sveta noč...

Glas mlade sestre zatrepeta v tišino — pritegnejo mu čez čas drobni glasovi dece.

Odpro se črne, vročične Marinkove oči, okrog usten mu zaigra nasmeh. »Mamica — glej, Božiček! Vidiš, smeje se mi... Mamica... čuj... pa je le... prišel...«

Šepetaje, komaj zaznavno so se trgale besede z usten...

... in so se pretrgale. Zapustile so na ustnah mrlička le blažen nasmeh...

Božič drugod

Ne praznujejo povsod božiča tako ali vsaj približno tako kakor pri nas. Vsak narod ima svoj poseben način praznovanja tega velikega praznika.

Na zelo svojevrsten način praznujejo božič v Španiji. Tam ne poznajo starega nemškega običaja, da bi postavljali in krasili božično drevesce. Imajo pa skoraj v vsakem stanovanju bolj ali manj bogato okrašene jaslice. Razlika je pa tudi v božičnih darovih. Običajno pošiljajo samo dobri znanci drug drugemu košare s steklenicami vina, kolači in sadjem. Šele po božičnih praznikih se začne v Španiji veliki božični semenj, kjer prodajajo predvsem raznovrstne otroške igračke; zakaj dan otroške radosti ni sveti večer, temveč šele jutro Sv. Treh kraljev. Tega dne zjutraj prinese Jezušček pridnim otrokom darove v čevlje. Pa še eno posebnost imajo Španci v božičnih praznikih. Prvi april, dan burkastih potegavščin, praznujejo že 28. decembra, na dan nedolžnih otročičev.

Tudi novo leto slavi španski narod na poseben način. Vsak Španec ima na Silvestrov večer v žepu grozd; ko udari ura polnoč, pojé dvanajst jagod, da bo imel srečo vseh dvanajst mesecev v prihodnjem letu.

Najbolj značilne za italijansko božičevanje so otroške pridige, ki se vrše v cerkvi Ara-Coeli v Rimu. Tam se zbere mladina različnih verskih udruženj in bratovščin in posluša kratke pridige, ki jih govore dečki in deklice. V Italiji praznujejo samo prvi božični praznik, to je Sveti dan. K polnočnici ne jemljejo otrok in se po maši radujejo ob čaju, punču in poticah do ranega jutra. Sveti dan je namenjen obiskom. Ravno tako kakor v Španiji ta dan ni praznik otrok, temveč šele šesti januar (Sv. Trije kralji).

Angleži božiča ne praznujejo tako globoko kakor novo leto. Najvažnejša jed angleških božičnih praznikov sta božični puding in puranova pečenka.

Na Francoskem je še pred kratkim veljalo za zelo čudno in nepomembno, če si je kdo postavil v stanovanje božično drevesce in ga okrasil. Otrokom pa tudi ne prinese Jezušček božičnih daril na božični večer, temveč na sveti dan zjutraj.

V Holandiji pred vojno niso poznali božičnega drevesca. Holandcem so prinesli ta običaj šele nemški vojaki med svetovno vojno. Otroke pa tam obdaruje samo sv. Miklavž.

Amerikanci so hoteli božično drevesce nekaj časa modernizirati, zato so ga delali iz vsega mogočega gradiva, celo iz železnih drogov. Drevesca so prepletli s plinskimi gorilniki, ki so goreli namesto sveč. Toda izprevideli so, da tako ne gre, ker so se Evropejci norčevali iz njihovih amerikaljskih drevesc. Vrnili so se zopet k smrekovemu drevescu, le da ga niso okrasili z voščenimi svečicami, temveč z električnimi žarnicami. Amerikancu pa eno samo drevo ne zadostuje; prav pogosto je videti v meščanski družini eno drevesce na vrtu, drugo na balkonu in tretje, ki je seveda največje in najlepše, v stanovanju.

Zelo dolgo trajajo božični prazniki na Švedskem. Tam voščijo ljudje drug drugemu vesele praznike že meseca novembra. Božično drevesce pa igra na Švedskem bolj vlogo reklame za privabljanje kupcev v trgovinah. Doma pa postavijo Švedci namesto božičnega drevesca raje svečniko s prižganimi svečami. Na prometnih cestah in trgovskih križiščih v Stockholmu vise med hišami girlande iz smrekovih vej, na katere so obešene električne žarnice in zvončki.

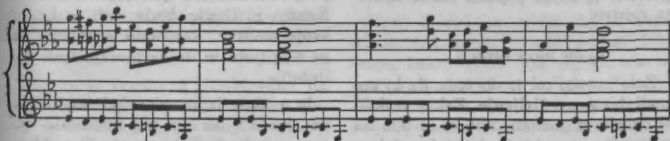
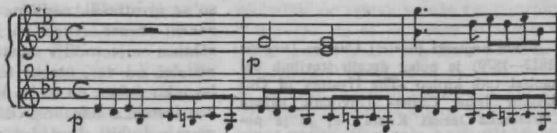
Tudi v drugih deželah, kjer dolgo niso poznali božičnega drevesca, kakor na Japonskem, Kitajskem in v Islandiji, se je ta običaj že zelo razširil. Samo ta dan nimajo ne smrekovega ne jelkovega drevesca, temveč uporabljajo v ta namen jerebiko, ruševje in drugo grmičevje, kar pač pri njih doma uspeva.

Običaj božičnega drevesca je star kakih tristo let in je prišel k nam iz Nemčije.

Pastirčkova pesem

Zelo nežno in počasi

Klavir

Zlate rokavice

(Pravljica)

Živela je nekoč stara čarovnica. Imela je dva sina, ki sta se vedno bala, da bi ju njuna mati ne začarala. Zato sta zbežala od doma in se potikala po širokem svetu.

Nekega večera sta prišla do hiše v gozdu, kjer sta potrkala in vstopila. V hiši je sedel star mož; imel je na rokah zlate rokavice in čital je iz stare, velike knjige. Pričeli so se pogovarjati o tem in onem in nazadnje jima je rekel starček: »Vzemita te rokavice! Vse,

kar bosta z njimi prijela, bo postalo zlato!« Dečka sta vzela darilo, se zahvalila in krenila dalje. Kmalu sta prišla do globoke in široke reke. Ker v bližini ni bilo mosta, sta vstopila v čoln, ki je bil privezan na drevo ob obrežju, in veslala na drugo stran. Sredi reke se je spomnil prvi zlatih rokavic. »Kaj, ko bi poskusila, ali čar res učinkuje. Napraviva iz čolna zlato ladjico!« Oblekel je rokavice in se dotaknil z njimi lesenega ogrođja. Čoln je hipoma postal čisto zlato in tako težak, da se je na mestu potopil. In oba sinova sta seveda z njim vred utonila.

Kristovo rojstvo

Slavni angleški pisatelj Charles Dickens (1812—1870) je poleg drugih številnih del napisal tudi knjigo »The History of Our Saviour Jesus Christ« (Življenje našega Odrešenika Jezusa Krista), ki jo je posvetil svojim otrokom. V naslednjem poglavju iz te knjige popisuje takole Kristovo rojstvo:

Ljubi moji otroci!

Zelo mnogo mi je do tega, da bi poznali Jezusovo življenje. Zakaj vsakdo bi ga moral poznati. Nikolj ni bilo na svetu človeka, ki bi bil tako dober, tako ljubezniv in tako krotak kakor on, tako žalosten nad vsakim, ki je drugim delal krivico, nesrečen zaradi vseh, ki so bili bolni ali ubogi. Zdaj je v nebesih, kamor mislimo priti mi vsi, da se bomo tam našli po smrti in ostali srečni do konca. Zato si ne morete predstavljati, kako lepo je v nebesih, če ne veste, kdo je bil Jezus in kaj je delal.

Rodil se je pred davnim, davnim časom, skoraj dva tisoč let je že preteklo, v kraju, ki so ga imenovali Betlehem. Njegova mati in oče sta živela v mestu Nazaretu, morala sta pa po opravih v Betlehem. Njegovemu krušnemu očetu je bilo ime Jožef, njegovi materi pa Marija. V mestecu je bilo vse polno ljudi, ki so prišli tja po poslih. Tako Marija in Jožef nista nikjer mogla dobiti prenočišča niti v gostilnah niti kje drugod; zato sta si pripravila prenočišče v nekem hlevu in tam se je rodil Jezus. Ker nista imela niti zibelke niti posteljice, je Marija položila svoje srčkano detece v pravo, ki ji pravimo jasli, iz katerih jedo konji. V teh jaslih je detece zasपालo.

Med tem, ko je otrok spal, je več pastirjev, ki so pazili na ovce na paši, zagledalo božjega angela. V svetli luči se je prikazal, prečudno krasen je bil in po poti se jim je bližal. Spočetka so se prestrašili, padli na zemljo in si zakrili obraze. Angel pa jim je rekel: »Danes se je rodil v mestu Betlehemu, nedaleč od vas, otrok; ta bo rasel in bo tako dober, da ga bo Bog ljubil kakor lastnega sina, in učil bo ljudi, da morajo ljubiti drug drugega in se ne prepirati med seboj. Njegovo ime bo Kristus in ljudje bodo dali to ime v svoje molitve, ker bodo spoznali, da ga Bog ljubi in da ga morajo tudi oni ljubiti.«

In potem je angel rekel pastirjem, naj gredo v hlev in naj pogledajo detece v jaslicah. Tako so storili, pokleknilni so pred Jezusa, ki je sladko spančkal, in so rekli: »Bog naj blagoslovi tega otroka!«

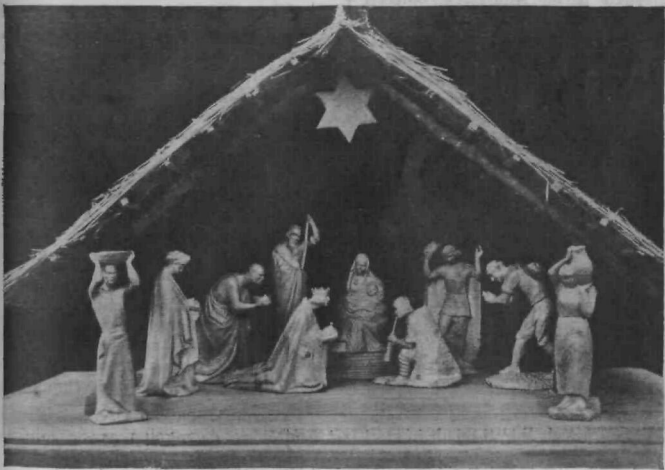
Glavno mesto dežele je bilo Jeruzalem, tako kakor je London glavno mesto na Angleškem, in v tem mestu je živel kralj, ki mu je bilo ime Herod. Nekega dne so prišli k njemu modrijani iz dežele, ki je ležala daleč na vzhodu, in so mu rekli: »Zagledali smo na nebu zvezdo, ki nam je oznanila, da je bilo v Betlehemu rojeno dete, ki bo raslo in ga bo vse ljudstvo ljubilo.« Ko je Herod to slišal, je postal ljubosumen, ker je bil zelo hudoben človek. Toda tega ni hotel pokazati in je hinavski vprašal modrijane: »Kje pa je ta otrok?« Modrijani so mu odgovorili: »Ne vemo, mislimo pa, da nam bo zvezda pokazala pot; zakaj šla je pred nami, zdaj se je pa ustavila. Herod jih je tedaj naprosil, naj poizvedo, kje živi ta otrok, in jim je zapovedal, če ga najdejo, naj se vrnejo in mu povedo. Modrijani so odšli in zvezda je šla nad njihovimi glavami, dokler se ni ustavila nad hlevom, kjer je ležal Jezus. To je bilo zelo čudno, toda je sam Bog tako naredil.

Ko se zvezda ni več premaknila, so sli modrijani v hlev in so zagledali dete z Marijo, njegovo materjo. Zelo srčkano se jim je zdelo in obdarovali so ga z zlatom, kadilom in miro. Nato so odšli; toda niso šli h kralju Herodu, kakor jim je bilo zaukazano; zakaj vedeli so, da je ljubosumen na Jezuščka, čeprav jim tega ni pokazal. Po drugi poti so se vrnili v svojo domovino. In prišel je angel v hlev in je rekel Jožefu in Mariji, naj vzameta dete in pobegneta z njim v deželo, ki se imenuje Egipt, drugače ga bo Herod umoril. Ponoči so odšli — Jožef, Marija in dete — in srečno prispeli.

Ko pa je krvoločni Herod videl, da modrijanov ni več nazaj, in ker ni mogel izvedeti, kje je to mogočno dete,

je poklical k sebi svoje vojake in poveljnike in jim zapovedal, naj gredo in pomorijo vse otroke v njegovi deželi, ki niso stari več ko dve leti. In hudobni vojaki so to storili. Mamice so bežale po cestah sem in tja z otroki v naročju, da bi jih rešile in skrile v votle jame v gorah in v kleti, pa ni nič pomagalo. Vojaki so s svojimi meči in sulicami pomorili vse otroke, kar so jih našli. To grozno klanje se imenuje umor nedolžnih otrok. Kajti otroci so bili popolnoma nedolžni.

Kralj Herod je mislil, da bo med njimi tudi Jezus. Njega pa ni bilo vmes, kakor veste, ker sta ga oče in mati srečno prinesla v Egipt. Tam je živel s svojim očetom in mamico, dokler ni hudobni kralj Herod umrl.

Moderne lesene jaslice

Andrejčkovo svetonočno romanje

Vse, vse je bilo kakor v pravljici: čudežna pot, svetla noč, zvezde na nebu, visoke mestne hiše, bajno razsvetljena cerkev, čarobno božično drevesce, darila mestne gospe in še marsikaj drugega.

Andrejček sam, šestletni rejenček Cajhnove Mane, pa je bil junak te pravljice. Dovolite, da ga vam predstavim:

Komaj meter visok možak, rejen ko cmok, rdečeličen, z vedno smejočimi se ustnicami, oblečen v hlače dokolenke, v kratko suknjico s kožuhovinastim ovratnikom in pokrit z debelo kučmo.

Tako je bil Andrejček oblečen v zimskih mesecih, kadar sta šla z Mano kam v vas, in tak je bil, ko je šel na sveti večer k polnočnici. Seveda ne sam, nego v družbi večjih dečkov. Dva sta ga vodila za roke, da bi se ne izgubil, drugi pa so se zgrnili okoli njih, kakor bi se bali, da jim Andrejčka kdo ne ukrade.

Zakaj Andrejček je bil junak, da malo takih. Pomislite le: popoldne pred svetim večerom je šel nalašč zato spat in je spal prav do Ave Marije, samo da bi mogel z drugimi k polnočnici.

Ko je Mana o mraku pokadila in poškopila po vseh hramih in kotih svoje kajže, kakor je to na sveti večer navada, je prižgala lučke pred jaslicami. Potem sta z Andrejčkom povečerjala.

Kmalu po večerji so se pri Cajhnovi Mani pričeli zbirati mladi in stari iz vasi. Že od nekdaj je bila Manina kajža vzor domačnosti, na sveti večer pa še prav posebno, ko sosedje radi malo povasujejo.

Cajhnova Mana je že marsikaterega nebogljjenčka spravila pokonci. Andrejček ji je bil pa posebno pri srcu in je bila ponosna, da ga je tako lepo vzredila. Še čisto majhnega — nekaj mesecev mu je bilo — ga je dobila na rejo. Andrejčkova mamica je služila v mestu in ni mogla veliko plačevati za svojega otroka; toda plačevala je v redu in pošteno.

Po možu, železničarju, je imela Mana majhno pokojnino, kajža je bila njena in tako je skromno, a zadovoljno živela.

Andrejček ji je bil v razvedrilo in zabavo.

Preden je odšel k polnočnici, ga je skrbno zavila in naročila sosednima fantoma:

»Peljita ga za roke in pazita nanj, da se mu kaj ne pripeti.«

»Bova, bova,« sta zatrjevala sosedova Petrček in Francek in se jima je kar imenitno zdelo, da smeta biti Andrejčku za varuha.

Pa kaj so pomagale vse obljube, ko pa je bilo v cerkvi na griču tako lepo, da sta fantka na vse pozabila. Že same luči, ki so žarele po lestencih, da je bila vsa cerkev kakor eno samo svetlo sonce, so ju tako omamile, da nista več mislila na Andrejčka. Kaj šele jaslice! Ob njih sta popolnoma pozabila na svojega varovanca in sta se čisto zamaknila v hlevček z Jezuščkom, štela ovce okrog hlevčka in se čudila pastircem, ki so bili tako sijajno izrezljani kakor bi bili živi.

Andrejček pa je medtem koracal med gnečo ljudi v cerkvi, se oziral kvišku, zdaj tega zdaj onega zgrabil za koleno, da se mu je umaknil, in se je slednjič prerinil do cerkvenih durí.

Pa vam je bil korajžen, tale naš Andrejček, da nikoli tega. Še zajokal ni, ko se je sam samcat znašel zunaj pred vrati. Iz velikih cerkvenih oken so padali rdečkasti prameni luči na pot, bučanje orgel in svetonočno petje

se je razlegalo prcko zasneženih hiš niže ležeče vasi.

Andrejček je premišljeval, kam naj zavije. Le tega ni mogel razumeti, zakaj je naenkrat sam in počemu sta Petrček in Francek še ostala v cerkvi.

— Gotovo prideta pome, — si je mislil in je že hotel kreniti nazaj pred cerkveni prag, ko je tedajci zagledal nekaj čudovitega.

Po poti mimo cerkve so pricingljale nizke sani, v katere sta bili vpreženi dve beli srni. Na saneh je sedel in držal za vajeti, ki so se bleščale kakor zlat trak, star mož, z dolgo belo brado, z visoko kučmo na glavi, zavit v debel kožuh.

Andrejček seveda ni vedel, kdo je to. Vi pa ste gotovo že uganili, da je bil Božiček, svet nebeški mož, ki prinaša revnim otrokom vsega dobrega.

Andrejček je stal in gledal. Sani so se ustavile ravno pred njim.

»Kdo si mali?« se je Božiček prijazno sklonil iz sani. »Kako ti je ime?«

»Andrejček,« je pogumno odgovoril fantek. »A kdo ste vi?«

»Jaz?« se je smehljaj mož. »Božiček mi pravijo, razumeš? Vsako leto na sveti večer se pripeljem iz nebes na zemljo, da obdarim revne otroke. Zdaj me poznaš, kajne?«

»Nak,« se je odrezal Andrejček. »Miklavža poznam — vas pa še nisem nikoli videl.«

Staremu možu je šlo vse bolj na smeh. »A tako, Miklavža poznaš, praviš? No, z Miklavžem šva si v rodu; on prinaša darila revnim in bogatim, če so pridni, jaz pa predvsem revnim otrokom, razumeš? Tudi ti si reven, ali ne?«

»O ne, jaz pa nisem reven,« se je pobahal Andrejček. »S teto Mano imava hišo in moja mamica je v mestu. Ampak takihle sani še nisem videl — to so mi všeč!«

Božiček je bil kar zamamljen nad modrimi odgovori mladega hlačarja. S svojo belo, mehko roko ga je pobožal po licih in ga dobrohotno povabil v sani.

»Če hočeš,« je dejal, »pa se pelji z menoj?«

»Z vami? Kam pa?« je nekoliko nezaupno vprašal Andrejček.

»Kam? Če hočeš prav v mesto.«

»V mesto, tja, kjer je moja mamica? O, tisto pa že!« In Andrejček je brez obotavljanja zlezal v sani. Božiček ga je posadil poleg sebe, ga zavil v toplo odejo in prijel za vajeti. Srni sta veselo prhnili, zacingljalo je in sani so jadrno zdrčale nizdol skozi vas.

»Ali meni ne boste ničesar prinesli?« je vprašal Andrejček, ko so sani drsele mimo domače hiše.

»Seveda bom, Andrejček, seveda bom, nazaj grede. Oh, če bi ti vedel, koliko posla imam še nocoj. V mestu

Japonska podobica Jezusovega rojstva

je še več revščine kakor na kmetih. Tod okoli sem že povsod raznesel darila, samo v koči doli pred hribom se nisem bil še oglasil; tja pojdem zdaj.«

Andrejček bržkone ni dosti razumel modrujočih besed sivolasega Božička in se je zanimal za vse kaj drugega. Imenitna se mu je zdela bliskovita voznja z lahkonogima srnama, o katerih je mislil, da sta — kozi. Šele Božiček ga je poučil o vitkih živalcah.

Nadvse so ugajale Andrejčku čudežne pokrajine, mimo katerih so drvele sani. Gledal je, se čudil in prav nič ni bil zaspan.

Nad njima so se utrinjale zvezde, zlato se je vsipalo nad sani; iz lune, ki je visela na nebu, so se vile srebrne niti in prepregale pot pred njima. Po snegu so migotali milijoni biserov, drobni angelčki so frfotali po zraku, spremljali sani in veselo cingljali s kraguljčki. Zares, kaj takega Andrejček še ni videl in menda tudi nikoli več ne bo.

Pred nizko, s slamo krito kočjo sta se ustavila. Božiček je stopil s sani, vzela Andrejčka v naročje in ga odnesel pod okno.

»Poglej,« je dejal, »tu notri je doma beda in revščina. Mati je že dolge mesece bolna, oče že leto dni brez vsakega zaslužka. Otroci gladujejo in prezebajo. Samo od milosti dobrih ljudi je odvisna vsa družina.«

Andrejček je gledal skozi okno. Na mizi je gorela privita petrolejka. V borni postelji ob peči je ležala mati in tiho ječala. Za mizo je dremal oče, otroci pa so bili polegli okrog peči.

Kakor je bil Andrejček še majhen, ga je vendar od sočutja zabolelo srcece.

»Kajne,« je skoraj zajokal, »tem otrokom boste pa veliko prinesli.«

»Seveda, malček, veliko, veliko,« ga je Božiček pritisnil k sebi. Potem je pa stopil k sanem, vzela koš, ki je bil do vrha napolnjen z igračami, toplo

obleko, s piškoti in drugimi dobrimi rečmi.

Andrejček se ni mogel načuditi, odkod naenkrat vse to.

Božiček je tiho odprl okno, stresel skozenj zvrhan koš in okno spet zaprl.

Nato sta z Andrejčkom sedla v sani, ki so urno zdrčale dalje.

Voznja je bila še lepša kakor prej. Srni sta dirjali kar preko širokih ravnin in Andrejčku se je zdelo, da plavajo sani po zraku.

Dospeli so v mesto, Andrejček še nikoli ni videl tako visokih hiš, višjih in lepših kakor sama farna cerkev. Vse ulice so bile razsvetljene, vozovi brez konj so drveli po njih.

In cerkev, cerkev, mimo katere sta se vozila z Božičkom! Ta je bila najmanj petkrat tako velika kakor tista v domači vasi. Bajna svetloba je žarela iz velikih okroglih oken, očarljiva godba in petje je prihajalo iz notranjščine.

»Polnočnica bo kmalu minila,« je pojasnil Božiček. »Rekel si, da greš k mamic, kajne?«

»Da, k mamic, toda kje jo bom našel?«

»To prepusti meni, mali. Jaz vse vem.«

In že so zavile sani v drugo ulico, iz te v tretjo in tam so se ustavile pred gosposko hišo, ograjeno z železno ograjo. Skozi nezagrnjeno okno je zagledal Andrejček smrečico in na njej polno lesketajočih se lučk.

»Kaj je to?« je vprašal Božička.

»To je božično drevesce,« je odvrnil starček. »Božjemu detetu na čast prižigajo po gosposkih hišah taka drevesca.«

Božiček je prijel Andrejčka za roko in ga peljal skozi vrt pred hišne duri.

»Vidiš, taki hiši pravijo ljudje vila. V tej vili prebivajo zelo dobri ljudje in pri njih služi tvoja mamica. Kmalu jo boš videl.«

Božiček je pritisnil na gumb in pozvonil.

»Tako, malček, jaz moram zdaj iti. Še mnogo, mnogo dela me čaka, do jutrnjega svita bom komaj gotov. Bodi vedno tako priden, nasvidenje prihodnje leto.«

Jedva je Božiček to izgovoril, ga že ni bilo več in Andrejček je samo še slišal cingljanje oddaljujočih se sani.

Radovedno je motril steklena vrata pred seboj. Tedajci so se vrata odprla in pred Andrejčkom je stala — njegova mamica.

»Andrejček!«

Vsa presenečena je mati zgrabila sinčka in ga odnesla v hišo. Zaskrbljena ga je spraševala, ga objemala, jokala pri tem in se obenem smejala od veselja, da vidi sinčka živega in zdravega pred seboj.

Šele ko je Andrejček pričel pripovedovati o čudoviti vožnji z Božičkom, se je mati potolažila.

Tudi gospa in gospod sta prihitela. Gospa je posadila Andrejčka za mizo in vse je moral še enkrat povedati.

Čez kratek čas sta se vrnila otroka od polnočnice. Zdaj šele je bil dirindaj v sobi. Gosposko napravljena deček in deklica sta razkazovala Andrejčku bogate igrače, ki jih jima je prinesel Božiček, ugaševala svečke na drevescu in se vrtela z Andrejčkom po sobi.

»Veš, mamica,« je dejal Andrejček, »tudi jaz nisem reven, sem bogat, pa mi bo Božiček vseeno prinesel.«

Na božični dan se je odpravila mati z Andrejčkom nazaj na kmete. Sedla sta na vlak in se odpeljala, obložena z darili, ki jih je Andrejčku poklonila dobra gospa.

Cajhnova Mana je bila že vsa obupana zaradi nestanka svojega rejenčka.

Ne da se popisati, kako se je razveselila, ko je Andrejčkova mati z izgubljenčkom v naročju stopila v njeno kajžo.

»Ti nesrečni otrok,« se je malce jezila Mana, »kakšne skrbi si mi napravil.«

In Andrejček je spet na dolgo in široko pripovedoval o svojem čudovitem romanju.

Seveda se je Mana takoj potolažila in odhitela z Andrejčkom v čumnato.

»Poglej,« se je smejala, »kaj vse je stresel Božiček skozi okno, ko se je vračal v nebesa.«

Miza v čumnati se je kar šibila od igrač in drugih dobrot in presenečeni Andrejček ni vedel, kaj bi prijel v roko.

»To je pa zame preveč,« je ploskal z ročicama in modroval dalje: »Nekaj bom dal sosedovemu Francku, nekaj Petrčku, drugo pa bomo imeli jaz, mamica in teta Mana. Seveda, tako bom naredil. Saj bom šel prihodnje leto tako spet z Božičkom na romanje in takrat mi bo gotovo še več prinesel.«

Vravec v nebesih

(Božična povestica)

Skozi špranjico v peklenskih vratih je kukal najmanjši vravec in opazoval, kako letajo angelčki, marljivo kakor čebelice, po poti iz zemlje v nebesa.

»Kaj neki imajo angelčki danes, da so tako pridni in urni?« je vprašal svojo staro mater.

»Kmalu bo božič in takrat imajo vedno mnogo dela«, mu je nejevoljno odgovorila stara mati.

»Kaj pa delajo o božiču?« je spraševal vravec dalje.

»Pravi vravec ne sprašuje toliko«, mu je odgovorila babica.

»Povej mi vseeno, ljuba stara mamica,« je prosil skratek in nestrpno udaril z repkom po tleh.

»Za pridne otroke delajo, kakor mi za poredne.«

»Ali tudi angelčki tepejo otroke in jih tlačijo v koše, kakor to dela naš oče?«

»To si neumen, angeli delajo čisto drugače. Oni izpolnijo za božič želje vseh pridnih otrok, in ker je seveda na svetu zelo mnogo pridnih in ubogljivih otrok, imajo angelčki dosti dela. V nebesih izdelujejo oblekce, igračke in še mnogo drugih lepih reči. Sedaj pa hočem mir, nehaj me izpraševati, sicer ti potrgam rožičke!« mu je zapretila stara mati.

Vravec je videl, da je bolje, če ne izprašuje več, zakaj rožičkov bi ne izgubil rad. Odkrevljal je zopet k peklenskimi vratom in je skozi luknjico gledal proti nebesom. Zelo rad bi videl nebeško delavnico. Ko je stara mati metala v ogromno peč debela polena in črn premog, da bi ogenj ne pogasil v njej, je vravec pogledal okoli sebe. Nikogar ni bilo blizu in tudi stara mati je bila

zatopljena v svoje delo. Hitro je odprl vrata in smuknil na prosto. Pot v nebesa je bila jako strma, kamnita in zelo mraz je bilo. Ni se zmenil za ostro burjo, ki mu je žvižgaje kuštrala njegovo oblačilce, temveč hrabro je korakal dalje; zakaj bil je radoveden in bi nad vse rad vedel, s kakšnimi darili obdarujejo angelčki pridne otroke. Zabundal si je pesemco, da bi mu čas preje minul, in po taktu migal s svojim repkom. Toda pot iz pekla v nebesa je bila zelo dolga in naporna; vravec se je kaj kmalu naveličal peti. Postal je truden in zeblo ga je neizmerno. Najraje bi se obrnil, toda zlata nebeška vrata že niso bila več daleč. Mraz je ščipal niegove roke in noge, posebno ga je pa bolel repek.

Naposled je prišel do velikih zlatih vrat in potrkal. Sv. Peter, sivo-lasi nebeški ključar, je vtaknil glavo skozi lino in začudeno gledal nenavadnega gosta.

»Kaj pa hočeš tukaj?« je vprašal.

»Na obisk sem prišel k angelom,« je rekel vravec.

»Takih gostov nismo vajeni,« mu je odvrnil sv. Peter, »bodi priden in poslušen in pojdi kar nazaj v peklo, sicer se bo tvoja stara mati preveč jezila in strašansko skrbela za tebel.«

»Ljubi Peter, tako sem truden in tak mraz je zunaj, da mi je repek že čisto ozebel, pustite me notri, samo za nekaj časa, da se malo odpočijem. Potem pojdem takoj spet domov,« mu je zatrjeval vravec in od obupa so mu solze polzele po črnem obrazu.

Ko je sv. Peter slišal to žalostno tarnanje, se mu je vravec pričel smiliti. Odprl je prekrasna nebeška vrata in ga spustil noter.

V nebesih je vladalo živahno vrvenje. Angelčki so se drenjali kakor ljudje po trgovinah na zemlji na »zlato nedeljo«. Dolge mize so bile zvrhane najrazličnejših reči. Na eni je videl vravec tople oblek-

ce in čevljičke, na drugi medvedke in druge živalce iz blaga, na tretji so bile naložene majhne železnice, konji za guganje, trobente in bobni, na zadnji, posebno veliki mizi pa so ležale punčke v vseh različnih velikostih z obrazki, kakor si jih le moremo misliti. Angelci so sedeli

prijel je nežno vraga za roko ali tačko, ga peljal k srebrnemu stolu in ga posadil nanj. Potem mu je namazal rep z zdravilnim mazilom in ga obvezal s platneno krpico. Bolečine so kmalu prenehale in tudi dobra volja se je spet povrnila. Vragec je zlezal s stola in pristopil k

okoli te velike mize in so marljivo delali, šivali, vezli, kvačkali in lepili. Vragec je stopil bliže in je vprašal: »Kakšni otroci pa so to? Ali so ti tako pridni, da se niti ne premaknejo?« Angeli so se sramežljivo obrnili v stran in kar sapo jim je zaprlo, tako so bili osupli, ko so videli pred seboj pravcatega vraga.

»Kdo ti je pa odprl vrata?« so ga vprašali. »Peter me je spustil v nebesa«, je rekel vragec, »hotel sem vas obiskati, pa nisem vedel, da je pot do vas tako dolga. Zelo sem truden, med potjo mi je pa še zmrazil repek, salamensko me boli,« je tožil vragec. »Pustite me malo tukaj, pomagal vam bom pri delu!«

Največji angelček je odletel, pa je bil kmalu spet nazaj. V roki je držal lonček z mazilom za ozeblina,

mizi. Pazljivo je poslušal, ko so mu angeli razlagali, da izdelujejo punčke po naročilu Jezuščka za pridne otroke. Vragec je bil navdušen in bi rad pomagal, toda angelčki mu tega niso hoteli dovoliti, ker so videli njegove umazane roke. Vragec pa ni tako dolgo miroval, dokler ni imel punčke v rokah. Občudoval je njena rožnata lička in nakodrane, svetle laske. Ni trajalo dolgo — že so bili laski skuštrani in rožnata lička so dobila črne madeže — cela punčka je bila pokvarjena. Ko so angeli videli, kakšno škodo jim je napravil vragec, so bili v veliki zadregi, zakaj bilo je premalo časa, da bi napravili novo punčko. Toda že je eden od njih zaklical: »Čisto smo pozabili na punčko za pridkano Majdico, dajmo, pobarvajmo pokvarjeno punčko s črno barvo in

nihče ne bo opazil, da je imela pre-
je belo polt!«

Tako je dobila Majdica na sveti
večer zamorčka, ki si ga je tako ze-
lo želela.

Ko je nAPOčil večer, so naložili
angelčki vsa darilca na zlate bo-
žične sani, v katere so vpregli dve
lahkonogi srnici. Na vrh so posa-
dili našega vragca, mu dali srebrn
bič v roke, svilene vajeti in — »hi-
jo,« že so se odpeljali proti zemlji,

Ko nAPOči pri nas novo leto . . .

Na Silvestrovo bomo zaključili staro
leto. Zelo pisano je bilo, dobro in sla-
bo, veselo in žalostno.

Kako pa bo takrat, ko bo pri nas
ura bila polnoči, drugod po svetu?
Kraji, ki ležijo vzhodno od nas, bodo
imeli novo leto že za seboj, zapadni
kraji pa bodo še čakali na polnočno
uro, da si bodo voščili srečno in veselo
novo leto 1936.

Ko bo šlo silvestrovanje pri nas že
h koncu, bodo prebivalci Severne Ame-
rike šele pričeli z njim, oziroma bodo
še sredi dela 31. decembra. Od nas bo
hitelo novo leto preko Atlantskega
oceana v Ameriko in jih bo doseglo
v Newyorku šest, na drugi strani pri
San Francisku pa približno devet ur
kasneje. Ko se bo rodilo pri nas novo
leto, bo na severnoameriški obali Ti-
hega oceana šele tri popoldne (31. de-
cembra) in v največjem mestu Ame-
rike, v Newyorku, šest zvečer. V Juž-
ni Ameriki bo ob istem času v mili-
jonskem mestu Argentinije, Buenos
Airesu, ura sedem, v Rio de Janeiru v
Braziliji pa bo ura osem zvečer.

Ravno narobe pa bo na Daljnem
vzhodu. Tam hiti čas pred nami. Ko
bomo pri nas pozdravljali novo leto,
bo budistični Dalaj lama (duhovnik)
v svojem nedostopnem tibetanskem
templu že vstajal k jutrnji pobožnosti;

kjer so pridni otroci kaj nestrpno
čakali na Božička in njegova lepa
darila. Na razpotju, kjer se odcepi
pot v peklo, so pa vragca kar lepo
postavili na tla in nadaljevali pot.

Še dolgo je kopitasti črnuh ma-
hal dobrim angelčkom v slovo.

Ko se je srečno ves navdušen
vrnil domov, je na dolgo in široko
pripovedoval stari materi pri ve-
čerji o svojem nenavadnem doživ-
ljanju.

na vrhove najvišjih gora na zemlji v
Himalaji bo posijalo zlato sonce, v
bengalski ravnini med rekama Gange-
som in Brahmaputro bodo pozvaljali
misijonski zvonovi k novoletni maši
in po kalkutskih ulicah v Indiji bodo
že hiteli prespani delavci na svoje de-
lo. Ura bo kazala peto jutrnjo uro
novega leta.

V velikem kitajskem pristanišču
Šanghaju bodo tedaj še jedli trudni
kuliji (dninarji) borni rižev zajtrk,
vrvenje velikega pristanišča bo že v
polnem razmahu, saj bo že ura sedem.
V Tokiu, v samo malo oddaljeni Ja-
ponski, bo tedaj že eno uro več. Osem
bo in odpirali bodo izložbe in trgo-
vine, posebno cvetličarne.

V vzhodni Avstraliji bodo ob onem
času kazale ure že devet in veliko po-
morsko tržišče Sidney bo praznično
veselo in živo. Na Novi Zelandiji se
bo takrat bližal dan že svojemu višku.
Bogati naseljenci Severnega otoka bo-
do po silvestrovanju spočiti z avto-
mobilj odhiteli v mesti Auckland in
Wellington, da voščijo svojim prija-
teljem in znancem srečo v novem letu,
ki bo tam doli staro takrat že enajst
ur.

Približno tisoč kilometrov vzhodno
od Avstralije je pa rojstni kraj nove-
ga leta. Tam leži otočje Chatham, ime-
novano po znamenitem angleškem dr-
žavniku, ki ga posedujejo Angleži.
Najvzhodnejši otoček tega otočja nosi
naziv »Novoletni otok«, ker vedno pr-
vi pozdravi novo leto, ki se tam naj-
prej sreča s starim letom.

Doživljaj deda Martina

(Vesela božična zgodba)

V gorski vasi pod Gorjanci je živel v svoji napol podrti kočici stari ded Martin z vnukom Markom. Bil je kreposten in pravičen mož, moder, vedno dobrosrčen in vesel, toda imel je napako, da je slepo veroval v čarovnice in volkodlake. Kadar so vaščani pripovedovali, da so videli ponoči ob luninem svitu plesati vile po poljanah in volkodlake stati na razpotjih, takrat je stari Martin vselej ves trepetal od strahu in se po takih razgovorih več dni ni upal v gozd.

Prišla je zima in vedno bolj se je približeval božič. Vaščani so vsak dan hodili v gozdove sekati smrečice, ki so jih vozili potem v mesto naprodaj. Sneg je naletaval v gostih kosmih in krasil visoke jelke in smreke z lepim svetlobelim nakitom.

Nekega meglenea popoldne se je tudi stari Martin odpravil v gozd, da bi posekal za svojega vnuka božično drevesce. Oblekel si je topel kožuh, vzel sekuro in steklenico žganja ter krenil v bližnji les; svojemu vnučku pa je naročil, naj varuje dom in skuha večerjo. Bilo je zelo mraz in gosta megla se je spuščala na okolico. Toda Martin je vtaknil roke v tople žepe in krepko stopil. Sneg mu je škripal pod nogami, bele snežinke so prhutale okoli njega in mu sedale na

brado. Toda ded je korakal dalje, globoko zamišljen. Bal se je, da bi srečal v gozdu čarovnico ali volkodlaka.

Nenadoma — megla je bila čezdalje gostejša — udari z nosom v neko deblo ter se zvrne na tla.

»Ti preklicana čarovnica!« zavpije jezno, se pobere in odide dalje, držeč se za otekli nos.

Kmalu je došel do prvih večjih dreves v gozdu. Vse okoli njega so stali molčeči gozdni velikani, pokriti s snegom, ki je blestel kakor milijon drobnih kristalov. Martin se je oziral na vse strani okoli sebe in opazil nedaleč nekaj primernih smrečic, ki so štrlele iz visokega snega.

Mrak se je že pričel spuščati na gozd. Martin prikoraca v globokem snegu do smrečic in izbere najlepšo; še prej pa krepko potegne iz steklenice, da bi mu šlo delo hitreje izpod rok. Težko je sekal in noč je že bila, ko je bil gotov. Utrujen je sedel na štor, da bi si malo odpočil. Gozd je bil že čisto teman, le sneg se je tajinstveno svetil. Martin je drhtel od strahu. Spet se je domislil čarovnic, zato je brž malo nagnil steklenko, da bi ga ne bilo strah. Drevje je dobivalo čudne oblike, posebno pa je Martinu padel v oči neki grm, ki je bil zelo podoben grbavi ženi.

Povsod je vladala grobna tišina in Martin je zaprl oči. Nenadoma se mu je zazdelo, da se je oni čudni grm stresel. Ded je hotel odpreti oči, pa jih ni mogel, ker je bil že malo omamljen od žganja. Le skozi napol odprte veke je videl, kako se je grm vedno bolj premikal in

se naposled izpremenil v čarovnico, ki je jela stopicati proti njemu. Nato se je še hripavo zasmejala, dvignila grčavo palico in zamahnila... Zdjajci je Martin padel s panja in se prebudil iz dremavice.

Pogledal je grm, ki je še vedno stal na istem mestu, in poskočil na noge. Pograbil je posekano drevesce in urnih korakov odhlačal iz tega strašnega gozda. Ko je prišel na plano, se je olajšan oddahnil, toda še vedno je ves drhtel od strahu.

Naposled dospe do svoje koč, kjer pa spet ves preplašen obstane. Pred njim stoji bela prikazen z nekako palico v roki. Martinu zaklecnejo kolena, zgrudi se v sneg ter zamiži. »Sedaj mi ni več pomočil!« trepetaje pomisli. Po dolgem času pa se vendar ožunači in odpre oči. Pred njim stoji, smejoč se na vse grlo, njegov sosed Klemen v belem ovčjem kožuhu. Martin se

zagleda vanj, vstane, vzame drevesce in sekiro, smukne osramočen v svojo kolibo in zaloputne vrata.

Pred začudenim sosedom pa je ležala v snegu prazna starčeva steklenica...

Legenda o Mariji in liliji

*Ko se je Jezušček rodil,
je betlehemeski kralj Herod
nedolžni ves otroški rod
na nekem slavju pomoril.*

*Iz mesta betlehemskega
je pobegnila mati božja
v družbi svojega moža,
tesarja galilejskega.*

*Na mestnih vratih Betlehema
Herodova ju straža ustavi,
obrnjena k Mariji pravi:
»Kaj pod ruto skrivaš, žena?«*

*Hudo zadelo je Marijo
in Jožefa je strah obilil,
pa je le-to spregovoril:
»Nedolžno belo lilijo.«*

*Ko je Marija ruto snela,
se čudež je zgodil:
Tam, kjer je preje Jezus bil,
je lilija dehtela...*

Lojze Županc

Pismo za božič

Odcingljali so kraguljčki na saneh, s katerimi se je blagi svetnik Miklavž, radodarni stari prijatelj pridnih malčkov, odpeljal nazaj v nebesa. Ravno na njegov večer je jelo prav pošteno snežiti, kakor bi cigane trgal, tako se je vsipalo z neba.

Naša mala Maja se je neizrečeno razveselila prvih zimskih metuljčkov. Ej, snežec, snežec! je plosknila z ročicami, ko je ugledala skozi okno, kako snežinke v motovilastem plesu frfotajo okrog plinske svetilke onkraj ceste. Pa jo je takoj zaskrbelo: zdaj nemara dobri Miklavž ne bo našel na zemljo, če se bo ves svet skrnil pod gosto belo odejo? Ali pa se bo stari mož spotoma prehladil — nahod kaj hitro iztakneš — in bo potem strašansko slabe volje, ko bo delil darila. Joj! In če se mu bo zato tako mudilo k toplim nebeškim zvezdicam, da ne bo utegnil seči v tisti blagodišeči koš, ki je prav do vrha poln slastne čokolade. Kaj bo, kaj?

Pa se je na srečo vse dobro izteklo. Še dolge šibe ni pozabil svetí Miklavž, pač že ve zakaj...

Zdaj so piškoti že davno vsi pohrustani in šiba je že nekajkrat imela poblížjega opravka z Majinim krilcem. Tudi Dušanove hlače ji niso več neznanne.

Snegu pa se nič več tako ne mudi kakor na Miklavžev večer. Še njega bi s šibo, če bi mogli, pa je žal prekratka. Veste kaj, otroci? Takole se zmenimo: če se bo prihodnje leto

snež spet tako omuhoval kakor letos, bomo vse palčice, kar nam jih bo poklonil svetí Miklavž — in teh bo gotovo spet nič koliko — zvezali v dolgo, strašno dolgo šibo, ki bo segala prav do oblakov, da bomo lahko z njo ožugali in ostražovali tudi sneg. Potem se bo pa že vsipal kakor moka v mlinu, če ne bo hotel biti pošteno tepen.

Samo nekaj dni šole nas loči še od božičnega odmora. Kmalu, prav kmalu bodo tu najlepši dnevi leta, božični prazniki.

Ali ste že kaj premislili, kako si boste postavili jaslice, ki brez njih pri nas ne sme biti hiše. Bodo li lanski pastirčki in stare živalce še dobre? Kaj si ni sv. Jožef lani osmodil desnice? In hlevček je bil že ves vegast.

Malo je manjkalo, da se ni podrl na lučko, ki je noč in dan migotala pred njim. Letos ga bo treba na vsak način temeljito podpreti. Tudi po mah pojdeš letos drugam. Na lanskem kraju ga je bilo sicer mnogo, ampak

nič kaj posebno lep ni bil. Najskrbnejšega popravila pa bo letos potrebna zvezda repatica. Joj, kakšna je že bila lani! Vse zlato ji je obledelo in rep je imela pošteno osmojen; če bi je ne bil natanko pogledal, bi jo kar lahko zamenjal z netopirjem ali pa kakšno nebodijetriba večšo. To pa nikakor ne sme biti. Letos sosedov Mirček in sošolka Mitka ne smeta imeti več povoda, da bi delala pikre opazke in se skrivaj posmehovala, ne in ne!

In še tole boš storil te božične počitnice, kar si lani popolnoma pozabil. Ko se boš nadržal, nasankal in nasmučal — kdo bi res v božiču tičal v temačni sobi, ko zunaj vabijo zasneženi sončni grički in zamrzli ribniki, ko je tam na belih poljanah toliko veselja, zabave in zdravja — ko se boš torej nadržal, nasankal in nasmučal, sedi lepo k topli pečici in prijetni svetilki, vzemi v roke knjigo in čitaj. Boš videl, kako bo to prijetno. S čudežno lepimi pravljičami in pripovedkami boš romal po neskončno lepem bajnem svetu, ki ga tako želj-

no iščejo tvoje oči, ob zanimivem in poučnem čtivu si boš širil mlado obzorje in koval neprecenljive cekinčke znanja in izobrazbe, s katerimi boš pozneje v življenju vse, kar boš želel doseči, moral drago plačevati.

K sklepu ti polagam za lepe božične dni še nekaj na tvoje drobno, dobro srčece. Zdaj so hudi časi, časi velikega pomanjkanja in žalostne bede. Koliko mojih mladih kodrolasih bralcev občuti to po nedolžnem na lastni koži. Zato moramo zdaj bolj kakor kdajkoli biti usmiljeni, blagosrčni, radodarni. Mar ni mnogokrat ali vselej dati mnogo lepše in slajše kakor sprejeti? Če boš v praznikih sedel srečen in ponosen ob polni, bogato obloženi mizi v topli sobi, spomni se svojih tovarišev, sošolcev in mladih prijateljev, ki bodo te dni prezebali in gladovali, spomni se vseh, ki jih biča in preganja usoda, ki trpe po krivem — pa jim, kolikor moreš, pomagaj, da bo njim in tebi dobro, da bo njim in tebi toplo, iskreno in svetlo sijala zlata božična zvezda ...

IZ MLADIH PERES

ZVEZDICA BOŽIČNA

Zvezdica božična,
ali s tabo smem?
Kam bi v temni noči
v daljni Betlehem?

Zvezdica božična,
v štalici se vstavi,
drobno Dete v jasliah
prav lepo pozdravi!

Marja K.

KOLEDNIKI

Novo leto je prišlo
na to našo zemljico,
upajmo, da bo rodilo
vsega sladkega obilo.

Voščimo vam polne sklede,
sinom, hčerkam dobre rede.
Komur je kaj sreče mar,
brž prinese naj dinar!

Mirko Gogala

STRIC MATIC S KOŠEM NOVIC

1.

KVADRATNA DVOJICA

	1	2	3	4					
1	A	A	A	A					
2	A	C	D	D					
3	D	D	E	E					
4	E	K	K	L	L	M	M		
					5	6	7		
					O	O	O	O	
					6	O	O	R	R
					7	R	R	S	S

Vodoravno in navpično:

1. jed,
2. živilo,
3. žival,
4. knjiga,
5. žensko ime,
6. mestov Romuniji,
7. moško ime.

2.

STEVILNICA

1—2—3—4—3	ptica,
5—3—6—7—8	stara mera,
7—2—9—4—3	žensko ime,
6—9—4—5—3	buča,
9—1—6—2—3	polotok,
6—3—4—1—3	pristojbina,
2—3—4—7—5	krsta,
9—2—1—4—3	otok,
10—7—6—2—3	telesnj organ,
7—8—9—10—3	prerok,
4—3—8—9—10	kemična prvina,
2—9—5—3—8	tekmeč,
3—2—9—10—3	napev,
8—9—6—7—2	vošla mera,
10—7—8—4—3	drevo,
9—6—3—4—3	Odisejeva domovina.

Prva navpična vrsta: praznik.

3.

UREJEVALNICA

a	a	c	i	p	r	v
a	d	e	e	j	l	n
o	o	p	r	r	s	t
e	e	i	l	n	p	t
a	c	d	e	i	k	l
a	b	e	g	i	l	r
k	l	o	o	o	v	z
i	k	k	n	o	r	ž
č	e	i	k	o	p	t
a	c	č	g	i	o	r

V posameznih vrstah uredi črke, da dobiš besede. — Srednja navpična vrsta dá voščilo.

4.

ZVONČARJEM

Sora, ječa, noga, snop, vino, olje, žito.

(V vsaki zgornjih besed črtaj dve črki!)

5.

STOPNICE

A	veznik,
A A	predlog,
A A A	pod,
A A A A	evropska reka,
A A A A A	vila,
C C C C C D	celina,
D E E E F F I	vrsta zelenjave,
I I I I I I I J	hrošč,
J K K K L L L M N	žensko ime,
N N N N N O O P R R	mesto v drav. ban.,
R R R R S S S T T U	Vožtok.

Prva vrsta od zgoraj navzdol: slovenski pesnik.

REŠITEV UGANK IZ NOVEMBRSE STEVILKE

1. **Znamenje:** Odprto srce in odprte roke imej za trpečega brata, a trdno zapahni uho in srce, ko trka sovražstvo na vrata.

2. **Steber:** sodar, glava, sever, hrošč. Mirko, slika, dinar, Majda, sreda, menih, sokol, Kropa. Po sredi navzdol: Davorin Jenko.

3. **Zlogovnica:** sinica, imetje, lopata, alpaka, kaplan, olupek. Pregovor: Sila kolia lomi.

4. **Stopnice:** a, pa, Ema, nada, Ilja, namera, Italija. Gorovje: Apenini.

5. **Kvadratna dvojica:** Samo, Adam, mati, Omišalj, aloa, Lodz, jazz.

VSE UGANKE SO PRAVLINO REŠILI:

Marjan Lebar iz Brežice ob Savi; Ivan Marjan in Matko Svobljakovi iz Doba pri Domžalah; Vida Pikuševa iz Dolnje Lendave; Mitja Grašič iz Litije; Vlado Trošt, Vlasta Bergantova, Rudolf Grošelj, Jakec Kotnik, Nada Matičičeva, Vid Ban, Zlatica Premrlova in Ančka Napotnikova iz Ljubljane; Ljuba Založnikova, Tinče in Stanko Turkova iz Maribora; III. razred v. n. šole in Dora Ivančeva iz Sodražice; Zlatica Jugova iz Studencev pri Mariboru in nekdo iz Kranja, ki se žal ni podpisal.

NOVOLETNE NAGRADE

Ta mesec bo izmed naših iznajdljivih ugankarjev muhasti žreb izbral štiri nagrajence, ki prejmejo vsak po en izvod romana za mladino: Dva mimo smrti.

Vse izvode je v ta namen poklonil uredništvu »Zvončka« z lastnoročnimi podpisi pisatelj Arnošt Adamič.

Zdaj pa pogumno v boj za to lepo in zanimivo knjigo!

STRIC MATIC S KOŠEM NOVIC

Kdor čita poročila o vojni v Abesiniji, se gotovo sprašuje, kaj pomenijo razni naslovi in pridevki pri imenih vojskovodij in drugih abesinskih velikašev. »Badžirond« se imenuje cesarski zakladnik, »balambara« je poveljnik trdnjave, »baša« je toliko kot naš pobočnik, »dedža« je upravnik enega okrožja, nad njim je »dedžasmač« upravnik pokrajine, nad obeh pa vlada »ras«, kar pomeni knez. »Fitaorari« se imenuje pa poveljnik prednjih čet.

Pravijo, da kitajski otroci starše mnogo bolj spoštujejo in ljubijo nego drugi otroci. Kot dokaz za to navajajo, da dospe na Kitajsko tedensko okoli 4 milijone dolarjev za starše. Ta denar pošiljajo kitajski otroci, zaposleni v inozemstvu.

Po neki ameriški statistiki porabi človek od zibelke do groba 300 srednjevelikih dreves, če upoštevamo, da izdeluje iz lesa hiše, pohištvo, prevozna sredstva, papir, vžigalice, kurivo, umetno svilo in na tisoče drugih uporabljivih predmetov.

Letala na nekaterih progah v Ameriki so opremljena s spalnimi kabinami, s katerimi so potniki zelo zadovoljni. V prvem letu, ko so jih vpeljali, je spalo okoli 8000 ljudi »nad oblaki«.

V Monakovem v Nemčiji imajo železniški vagon, ki ga je polovico iz stekla, seveda iz takega, ki se ne razbije. Iz tega železniškega voza je krasen razgled. Vagon ima električno kurjavo in vozi lahko s hitrostjo 130 kilometrov na uro.

Krdelo okoli 50.000 miši, ki so stanovali v neki votlini v bližini mesta Šeng-kong na Kitajskem, je pred kratkim napadlo mesto. Prebivalci so se preplašeni in prestrašeni poskrili v svoje hiše in zaprli vrata. Celo psi in mačke so bežale pred to ogromno potujočo vojsko. Miši so napravile med svojim pohodom veljansko škodo.

V Ameriki so izumili nekaj, kar bo za mamice, ki so svoje otroke razvadile, precejšnja olajšava: avtomatično zibelko. Ob zibelki je namreč mikrofon, ki sprejema jokanje in kričanje deteta in sproži pri tem napravo, da se zibelka zaguga. Ziblje se potem tako dolgo, dokler otrok ne preneha jokati.

Sprevodniki na kitajskih železnicah nosijo vedno pri sebi tudi metersko merilo, da lahko izmerijo višino otrok, ki se vozijo po železnici. Na Kitajskem se namreč ne ravna voznina za otroke po njih starosti, temveč po velikosti. Ta sistem (uredba) je skoro bolj pravičen kakor evropski. Železnica je lahko oškodovana samo v primerih, če so že starejši otroci zaostali v rasti.

V današnji Sovjetski Rusiji (uradni naziv države se glasi SSSR, kar pomeni Sojuz Sovjetskih socialističnih Republik) govorijo okoli 150 jezikov.

Vsem dragim Zvončkarjem vesel božič in srečno novo leto!